

Peste 20 de dăunători atacă salata

Автор(и): Растителна защита
Дата: 05.11.2018 Брой: 11/2018



Peste 20 de specii de dăunători au fost identificate la salată, cu grade variate de importanță. Unele dintre acestea au semnificație economică și pentru alte culturi legumicole în culturi protejate – musculița albă a serelor, afidele, muștele minere etc. Pe lângă daunele directe rezultate din hrănire, unele provoacă și daune indirecte ca vectori ai unor boli virale periculoase. Se știe că afidele transmit virusuri de tip mozaic (de ex. aspermy la salată). Musculița albă a serelor, la rândul ei, este vector al virusului infecțios al pseudo-gălbenirii salatei la salată, castraveți, pepene galben și altele (Beet Pseudo Yellows Virus – BPYV), care, la un nivel ridicat de infestare, poate provoca daune semnificative.

În ultimii ani, salata – salata căpățână, salata de frunze și salata grasă, a fost o componentă majoră în schemele de producție din sere, în principal ca cultură intermediară în perioada toamnă-iarnă. Prin transplantarea

eșalonată, se asigură producția pentru piață pentru consum proaspăt, cu calități nutriționale, gustative și dietetice foarte bune. Frunzele sunt bogate în vitamine (provitamina A, B₁, B₂, B₆, PP, C, E, K), acizi organici (citric, malic etc.) și săruri minerale. Datorită rezistenței la frig și perioadei scurte de vegetație, se pot obține două recolte în instalații neîncălzite. O practică larg răspândită este cultivarea acestora înainte de producția de răsaduri dense și prichetate pentru serele din sticlă și polietilenă, precum și pentru semănăturile în câmp.

În lanțurile trofice ale sistemului „plante-dăunători-bioagenți”, salata ocupă o poziție importantă datorită următoarelor circumstanțe:

- Este gazdă pentru dăunători, în principal specii oligofage și polifage care atacă și alte culturi legumicole.
- Este un element de legătură pentru realizarea ciclului de dezvoltare pe tot parcursul anului la speciile fără diapauză (musculița albă a serelor, afide, muștele minere etc.), care formează mai multe generații atunci când condițiile exterioare sunt nefavorabile.
- Provocă reactivarea speciilor cu diapauză facultativă (păianjenii roșii, unele molii, țânțarii etc.), care încep să se hrănească și să provoace daune.
- În transportorul verde de plante există hrană proaspătă suficientă, preferată de majoritatea dăunătorilor. Astfel, se creează condiții pentru păstrarea speciilor care amenință culturile ulterioare.
- În același timp, unele specii benefice – prădători, parazitoizi și zoopatogeni, sunt păstrate și supraviețuiesc condițiilor nefavorabile de toamnă-iarnă.

Peste 20 de specii de dăunători au fost identificate la salată, cu grade variate de importanță. Unele dintre acestea au semnificație economică și pentru alte culturi legumicole în culturi protejate – musculița albă a serelor, afide, muștele minere etc. Pe lângă daunele directe rezultate din hrănire, unele provoacă și daune indirecte ca vectori ai unor boli virale periculoase. Se știe că afidele transmit virusuri de tip mozaic (de ex. aspermy la salată). Musculița albă a serelor, la rândul ei, este vector al virusului infecțios al pseudo-gălbенirii salatei la salată, castraveți, pepene galben etc. (*Beet Pseudo Yellows Virus – BPYV*), care, la un nivel ridicat de infestare, poate provoca daune semnificative.

Pentru identificarea dăunătorilor în vederea efectuării unui combatere oportună și eficientă, este necesar un monitorizare regulată a plantelor în stadiul de creștere a răsadurilor și după transplantare. Toate modificările și

abaterile în habitusul și starea sanitară a rădăcinilor și a părților aeriene ale plantelor sunt indicații ale unor procese patologice sau ale invaziei de dăunători. Pe baza simptomelor de avariere și a caracteristicilor morfologice ale stadiului dăunător, și pentru a facilita diagnosticarea, dăunătorii pot fi grupați astfel:

- Creștere încetinită sau oprită, frunze decolorate și ofilite, în special cele exterioare. Pe rădăcini, gale de dimensiuni mici – **Nematode chistogene – *Meloidogyne spp.***
- Pe frunzele exterioare, pete mici galben-albicioase, pe partea inferioară o pânză fină cu ouă rotunde mici și acarieni în ea – **Păianjeni roșii – *Tetranychus spp.***
- Avarieri de hrănire pe frunze și prezența găurilor de diverse dimensiuni și forme. Rozarea plantelor tinere imediat la nivelul solului și moartea acestora. La plantele mai dezvoltate – planta este parțial distrusă și ofilită.
- Prezența urmelor lăsate de mucus pe frunze și în jurul plantelor – **Melci.**
- Prezența omizilor verzi, 28-40 mm, cu linii longitudinale deschise, o bandă stigmală galben-pal, cu 3 perechi de picioare abdominale, care se deplasează în mod ondulatoriu – **Molia Gamma – *Autographa (Phytometra) gamma*, Molia aurie – *Chrysodeixis (Plusia) chalcites*.**
- Omizi de culoare cenușiu-pământie până la maro-închis, 40-50 mm, netede, cu o dungă largă deschisă pe spate. Când sunt deranjate, se încolăcesc într-un „inel” – **Viermele sulitei – *Agrotis (Scotia) ypsilon*.**
- Omizi verde-pal, 12-20 mm, cu 1 linie verde-închis și 1-2 linii galben-albe pe partea dorsală – **Molia ruginie – *Udea ferrugalis*.**
- Plante tinere rozate și tăiate la suprafața solului, care se rup și „cad”. Frunze și punct de creștere parțial rozate și distruse.
- Prezența fecalelor de rozătoare – **Șoareci.**
- Prezența unor insecte negre, mici, de 15-20 mm, săritoare, cu aripi incomplete – **Greiere – *Gryllus spp.***
- Rozarea rădăcinilor mici, ridicarea și ofilirea plantelor – **Coropișniță – *Gryllotalpa gryllotalpa***
- Distrugerea periilor radicali, a rădăcinilor nou formate, perforarea și scheletizarea frunzelor din apropierea solului. Insecte mici, 0,3-1,0 mm, de la alb la gri-violet, săritoare, fără aripi – **Collembola – *Collembola*.**

- Pe partea inferioară a frunzelor, mici „musculițe” albe, delicate, de 1,0-1,5 mm și larve albe, cerate, eliptice, imobile – **Musculița albă a serelor – *Trialeurodes vaporariorum*.**
- Frunzele exterioare acoperite cu colonii, frunzele interioare umplute cu insecte mici și exuvii albe. Decolorarea frunzelor, uneori putrezirea inimii – **Afide.**
- Verde-deschis, galben-verzui până la roz, 1,5-2,0 mm – **Afida piersicului – *Myzodes persicae*.**
- Galben-verzui până la roșiatic, 2,0-2,5 mm – **Afida cartofului – *Aulacorthum solani*.**
- Dezvoltare încetinită a plantelor, ofilire în vreme caldă. Încetinirea creșterii și încrețirea frunzelor. Pe rădăcini – afide galben-verzui până la murdar-verzui, 2,0-2,5 mm, late, de formă rotundă – **Pemphigus bursarius.**
- Pete mici argintii sau ruginii